



## Lägre luströskel med högre pris

Högre spannmålspris gör det lönsammare att bekämpa bladlöss. I korn gör ett pris på 2:50 jämfört med 1:15 per kilo att bekämpningströskeln mer än halveras. Störst blir effekten vid angrepp av havrebladlusen fram till kornets axgång. Vid begynnande stråskjutning (DC 31) räcker det med 1 lus per strå eller att 25 procent av stråna har löss för att bekämpning ska vara lönsam med det höga kornpriset. Vid det lägre priset krävs 2 löss per strå eller att 50 procent av stråna ska ha löss för lönsam behandling.

*Växtskyddscentralen, Alnarp*

## Amazone skippar utmatningsprovet

Snart kan tidskrävande kalibreringar och utmatningsprov vara historia. Tyska maskintillverkaren Amazone provar en ny teknik som räknar antalet kärnor kontinuerligt under körning. Rekommendationerna för utsädesmängder i spannmål baseras på antal frön per kvadratmeter, medan dagens såmaskiner baserar utmatningen på ett volymflöde som måste anpassas efter utsädesvikten. Genom att i stället räkna varje kärna kan man få ut exakt rätt antal frön per kvadratmeter även vid sådd av spannmål. Tekniken testas för närvarande hos lantbrukare i bland annat England.

*Profi tractors and farm machinery, nr 3 2008*

## Plöjningsfritt minskar rotdödarangrepp

I Danmark blev 2007 ett år då skörden i flerårsvetet kraftigt reducerades på grund av massiva angrepp av rotdödare. En tidig sådd av vetet hösten 2006 följt av en mild vinter gynnade svampen. När sedan våren 2007 blev mycket torr kunde inte angripna plantrötter försörja plantan med vatten. Redan i mitten av maj sågs utbredda angrepp. Gårdar som praktiserar plogfri odling drabbades dock mindre av rotdödar-svampen under 2007 och det ligger i linje med vad danska lantbrukare och rådgivare observerat tidigare.

Orsaksambanden är dock oklara för det finns få försök där effekten av bearbetningssystem och angrepp av rotdödare kan vägas samman. 1989 var angreppen av rotdödare

stora i Danmark. I ett försök i vete efter vete gav då ett plogfritt system hälften så många rotdödarangripna rötter och 1000 kilo i merskörd per hektar jämfört med plöjning. Även i ett försök vid Landbosyd i Danmark 2007 var angreppen av rotdödare högre i de plöjda leden. I stubben kunde man se mycket höga angrepp på rötterna i alla bearbetningssystem, men angreppet var högre i det plöjda systemet. De plöjningsfria systemen avkastade 700-800 kilo mer per hektar än det plöjda ledet.

För att ge svar på frågan varför de plogfria systemen ger mindre rotdödare krävs mer forskning.

*Agrologisk, februari 2008*

## Sviktande effekt av Shirlan

I danska fältförsök sviktade effekten av Shirlan mot bladmögel i potatis 2006 och 2007. Försöken behandlades med 0,4 l Shirlan per hektar i intervall om ca 7 dagar under förhållanden som var gynnsamma för bladmögel och under kraftigt smit-

totryck. Man såg även sämre effekter med andra produkter, men inte alls så tydligt som med Shirlan.

Den markant nedsatta effekten som konstaterades på forskningscentret Flakkebjerg 2006-2007 noterades inte i andra länder. 2007

samlades prover in för test av resistens. Resultatet visar en variation i effekt, men det finns inget som tyder på att den sämre effekten kan bero på utveckling av resistens.

*Plantekongress 2008*

## KOMMENTAR

” Resultaten är oroväckande men måste ses i sitt sammanhang. Shirlan är kontaktverkande och måste användas i förebyggande syfte. Under perioder med hög risk för bladmögel måste sprutintervall kortas i mottagliga sorter och man kan behöva växla till systemiska eller translaminära preparat. En bra strategi innehåller preparat med olika verkningsmekanismer och anpassning till vädret. Vad gäller effekten av olika preparat förlitar vi oss på effektjämförelser från Euroblight, som är ett nätverk för Europas forskare och specialister på potatisbladmögel.”

THOMAS WILDT-PERSSON,  
HUSHÅLLNINGSSÄLLSKAPET KRISTIANSTAD



## Upptäck manganbrist i tid

En grupp forskare vid Köpenhamns universitet har utvecklat en manganmätare för mätning av plantor i fält. Mätaren kan upptäcka manganbrist innan plantan visar bristsymptom. Mätaren som i dagsläget heter NN-Easy55 är handburen och lättanvänd. Genom mätning av det ljus som plantan utsänder i samband med fotosyntesen kan man kvantifiera plantans manganstatus. Mätningen i fält tar ca 30 minuter. NN-Easy55 har än så länge bara testats i mindre skala i Sverige av Yara och Lantmännen. Våren 2008 kommer tekniken att fortsätta testas.

*Regional Växtodlings- och växtskyddskonferens, Uddevalla jan 2008 och Lantmännen*

### KOMMENTAR

”Även om tekniken ännu är relativt oprövad är den intressant. Att på ett enkelt sätt fastställa om en planta lider av manganbrist eller inte kan vara värdefullt i vissa situationer. Mätaren kommer i första hand att vara ett rådgivarverktyg.”

BJÖRN ROLAND, HUSHÅLLNINGSSÄLLSKAPET SKARABORG

## Jämför traktorernas prestanda på nätet!

En användbar hjälp vid nyinvesteringar är de jämförande traktortester som ”Nebraska tractor test laboratory” i USA utför. Ett antal traktormodeller testas årligen avseende dragkraft, effektuttag och bränsleförbrukning. Testerna utförs med olika belastning i olika växlar, för att konstatera modellens prestanda i olika situationer. Testet görs både med och utan hjul- och frontvikter, och här kan man se betydelsen av att traktorn är korrekt viktad. Även om hjulutrustning och markförhållanden är avgörande för dragkraften i fält, är det intressant att jämföra resultaten.

*tractortestlab.unl.edu*

## Skörda Hykor tidigare

För att få en förstaskörd med energihalt på 11 MJ bör rajsvingeln Hykor skördas i begynnande axgång medan rajsvinglarna Perun och Paulita behåller samma kvalitet till tidig axgång.

Det visar ett examensarbete som utfördes på Rådde utanför Borås 2007 där kvaliteten hos tre sorters rajsvinglar jämfördes. I studien skilde det en vecka i skördetidpunkt mellan Hykor och de andra rajsvinglarna för skörd vid 11 MJ.

Rajsvinglarnas olika genetiska bakgrund var tydlig i studien. Hykor har t ex fått del av rörsvingelns egenskaper med relativt låg smältbarhet och måste skördas i tidigt utvecklingsstadium för att ge ett foder med hög smältbarhet.

*Svenska vallbrev, 1/08*



### KOMMENTAR

”Resultaten från Rådde bekräftar det vi trott oss se i praktisk odling med Hykor. Tänk på att skörda de äldre vallarna med Hykorinblandning först om ni vill hålla ett jämnt energivärde. Tack vare god övervintring och konkurrenskraft innehåller i de flesta fall de äldre vallarna högre andel Hykor än de yngre. Dålig övervintring hos rajgräsen gör dessutom denna skillnad ännu större.”

JOHN DAHLBERG, HUSHÅLLNINGSSÄLLSKAPET  
RÅDGIVNING AGRI AB





## Sänk P-gödslingen i potatis

Dagens gödslingsrekommendationer för fosfor till potatis ligger för högt och är föråldrade konstaterar ett examensarbete inom hortonomprogrammet på SLU Alnarp. Det gäller både grundgiva och bladgödsling.

Försöken som ligger till grund för dagens fosforrekommendationer utfördes på 1960- och 70-talen. Men idag är bevattning vanligare och numera används också mer sandjordar i potatisodlingen. Det leder till större tillgänglighet av fosfor och därmed lägre gödslingsbehov.

Enligt studien kan bladgödsling endast rekommenderas om fosforbrist påvisats vid bladanalys. Bladgödsling ledde inte heller till fler antal knölar.

För odlare rekommenderas att hålla markfukten jämn och hög och att använda sig av bladanalys för att undersöka om gödslingsnivån ligger inom rimliga gränser på ett enskilt fält.

*Viola, 12/2007*

## Bin ökar rapsskörden

I en kanadensisk studie ökade rapsskörden från 3 300 till 5 000 kilo per hektar då tre bisamhällen per hektar placerades ut i ett höstrapsfält. Studien är anmärkningsvärd eftersom raps till 70 procent är självbefruktad och man inte trott att pollinatörer kan ge så hög merskörd. Förutom högre skörd ökade även oljehalten genom de utplacerade bisamhällena. I undersökningen blev storleken på fröna mindre medan antalet skidor per planta ökade och fröna blev fler.

Men bisamhällena kan inte placeras alltför långt ifrån fältet för god pollinering. I en australiensisk undersökning blev höstrapskörden 16 procent större när bisamhället var placerat 100 meter från fältet istället för 400 meter därifrån.

*Journal of Economic Entomology 98, 2005  
och Australian Journal of Experimental  
Agriculture 45, 2005*

## KOMMENTAR

”Med dubbelt pris på rapsen ökar intresset att hyra bisamhällen. Sätt ut två samhällen per hektar när ca 10 procent av rapsen blommar. Se till att bina står nära odlingen, i lä och att de har tillgång till vatten, annars jobbar de sämre.”

HENRIK NÄTTERLUND, HIR MALMÖHUS

## Ny verkningsmekanism – första på tio år

Preparatet Bell som innehåller de aktiva substanserna boscalid och epoxiconazol godkändes i Danmark 2007. Därmed fick danska lantbrukare för första gången på 10 år ett bekämpningsmedel för svamp i stråsåd med en ny verkningsmekanism. Boscalid tillhör gruppen carboxamider och det finns ingen korsresistens mellan boscalid och andra grupper av aktiva substanser på marknaden.

2007 visade Bell en annan viktig egenskap, nämligen att risken för liggsäd och stråbrytning kan reduceras. Detta observerades på Irland och i några av de danska försöken.

*Plantekongress, 2008*

## KOMMENTAR

”När kommer Bell till Sverige? Boscalid är i Sverige godkänt som en del i produkten Signum mot svampangrepp i grönsaker och bär. Det stora problemet i spannmål är nog snarare epoxiconazol (t ex Opus, red. komm), där ett godkännande verkar dröja. Däremot förväntar vi att boscalid-innehållande Cantus, mot svampangrepp i oljeväxter, blir godkänt under året.”

PER LUNNERYD, BASF

## Ogräsharva med måtta

Alltför kraftiga och sena ogräsharvningar gör mer skada än nytta. Det är nyttoinsekterna som då drabbas enligt en dansk undersökning. Varje ogräsharvning i vårsäd som sker senare än 30 dagar efter sådd minskar antalet nyttoinsekter såsom jordlöpare, rovbaggar och spindlar. Även ogräsharvning på hösten i höstsäd gav mycket negativ inverkan på nyttoinsekter i fältet.

*Plantekongres, 2007*

### KOMMENTAR

”Det är de tidiga ogräsharvningarna på våren som är effektivast. Ogräsharvning på hösten är mycket sällsynt i Mellansverige. Grödan är känslig och bruket är för grovt.”

PER STÅHL,  
HUSHÅLLNINGSSÄLLSKAPET  
RÅDGIVNING  
AGRI AB



## Bara 40 procent av åkrarna odlas

Det finns ungefär 3,8 miljarder hektar åker där odling är möjlig utan att bevattning krävs enligt en rapport från FAO. Av dessa brukas idag 1,5 miljarder hektar, d v s ca 40 procent. En stor del av den potentiella areal som inte brukas är regnskog eller betesmark.

Men att all den obrukade arealen skulle börja brukas är osannolikt. Det skulle kräva enorma insatser där bland annat stora mängder skog skulle röjas. En mer rimlig siffra är att 15-20 procent av världens potentiella åkerareal kan brukas. Det innebär en ökning från dagens 1,5 till 1,7-1,8 miljarder hektar.

Enligt FAO har Sverige en potentiell åkerareal på 13,9 miljoner hektar. Som jämförelse brukade vi 5 miljoner hektar mark 1915 då vår totala jordbruksareal var som störst. Länderna med störst potential att utöka sin åkermark är Brasilien och Demokratiska republiken Kongo.

*Internationella perspektiv, 6/08*

## Blanda inte linje- och hybrid sorter

En blandning av linje- och hybrid-sort höjde avkastningen jämfört med renbestånd av en linjesort, men inte alls till den nivå som renbestånd av en hybrid-sort. Det visar Svensk Raps ABs försöksserie som pågått 2000-2007 och som undersökt hur en blandning av linje- och hybrid-utsäde påverkar höstrapsskörden. En del lantbrukare tillämpar denna odlingsteknik för att sänka utsädeskostnaden, men försöken visar ganska entydigt att det inte är lönsamt.

Försöken har under alla åren legat i Skåne. Trots relativt hög utsädesmängd på 100 grobara frön/m<sup>2</sup> har renbestånd av en hybrid-sort gett mer än 500 kronor högre nettointäkt per hektar än en blandning av linje/hybrid i förhållandet 50/50.

*Försöksrapport 2007,  
Mellansvenska försökssamarbete  
och Svensk Raps AB*

